

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง
ในการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

ชื่อผู้เขียน นายเพชร กันทาดี

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. อัมพร ศิริบุญมา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพล อารีนิจ	กรรมการ
อาจารย์องอาจ โฆษิตชนนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ตามระบบประชาธิปไตย บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนเพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2543 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิดที่ถามเกี่ยวกับบทบาทของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอใน รูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความสนใจและเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในด้านการปฏิรูปการเมืองเพียงอย่างเดียว ไม่อาจลดหรือหยุดยั้งการซื้อสิทธิ ขายเสียงได้ หากรัฐ ไม่เร่งปฏิรูปการศึกษาควบคู่กันไปด้วย รองลงมาคือ การปฏิรูปทางการเมืองจะทำให้ประชาชน ทั่วไปมีจิตสำนึกทางการเมืองดีขึ้น ส่วนในเรื่องที่ไม่เห็นด้วยคือ การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง เท่านั้น

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างเสริมประชาธิปไตยในการจัดองค์การ
การบริหารให้มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ได้มีการกระจายงานไปยังผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย
หัวหน้าหมวดวิชาเพื่อให้ร่วมรับผิดชอบ รองลงมาได้ส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้
ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม
ประชาธิปไตย ได้มีการส่งเสริมครูให้ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเสมอภาคกัน โดยไม่คำนึงถึงฐานะ
และอาชีพของผู้ปกครอง รองลงมาคือ ส่งเสริมครูผู้สอนทุกรายวิชาให้มีความตระหนักถึง
ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน
หรือปฏิทินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน รองลงมาได้ส่งเสริมให้ครูร่วมกันจัด
กิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย และสนับสนุน ส่งเสริมครู ให้นำนักเรียนออกไปร่วมกิจกรรม
ส่งเสริมประชาธิปไตยนอกสถานศึกษา และในด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็น
ประชาธิปไตย ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ที่เป็นประชาธิปไตยขึ้น
ในโรงเรียน รองลงมา ได้ส่งเสริมครูในโรงเรียนเห็นความสำคัญและปฏิบัติตามหลักการ
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ตามหลักคารวธรรมและหลักสามัคคีธรรม

Independent Study Title	Role of Lampang Province Secondary School Administrators in School-Based Democracy Promotion	
Author	Mr. Peth Kuntadee	
M.Ed.	Educational Administration	
Examining Committee	Lect. Dr. Umporn Siriboonma	Chairman
	Asst. Prof. Dr. Thosapol Arreenich	Member
	Lect. Ong-Ard Kosashunhanan	Member

Abstract

This study was set out to probe secondary school administrators's political interest and participation, their role in promoting democracy in their respective schools as well as seek to identify problems and recommendations for further promotion. Those serving as key informants comprised 31 Department of General Education Secondary Schools administrators in Lampang Province on active duty during the 2000 academic year. They were asked to respond to the checklist and open-ended questionnaire containing items relevant to the issues under investigation. Collected data were subsequently analyzed by using frequency and percentage.

Findings were as follows :

In general, they were interested in daily political affairs and agreed with the popular political participation principle. However, they felt that political reform efforts alone, without serious educational reform, would not curb or lessen vote-buying. At the same time, they were of the opinion that political reform would generate better popular political consciousness and that politics was not solely politicians' business and concern.

As regards their role in promoting school-level democracy, it was found that they had delegated tasks and responsibilities to their assistants, division and academic program heads; allowed and even encouraged school personnel to work according to their knowledge, ability and talents. Furthermore, they encouraged their teachers to treat their students equally regardless of their family background; be constantly aware of the importance of democracy-promoting instructional methods and activities. They both encouraged and participated in the formation of school democracy-promoting work plans and activity calendars; encouraged teachers to collaboratively organized democracy- promoting activities and take their students out to participate in democracy-promoting activities organized by external agencies and groups. They also felt that they had a key role to play in creating democratically favourable atmosphere within schools. And finally, they regularly encouraged their teachers to recognize the importance of and sincerely behave in accordance with the school democracy principle which, among others, stresses mutual respect and group cohesiveness.